

SIDOR, Karol: *Denníky 1930–1939*
Ústav památi národa, Bratislava 2010,
487 stran

SIDOR, Karol: *Vatikánský denník I. Ústav*
památi národa, Bratislava 2011,
535 stran

SIDOR, Karol: *Vatikánský denník II.*
Ústav památi národa, Bratislava 2012,
560 stran

V letech 2010–2012 vydal bratislavský Ústav památi národa v edici Memoáre tři díly deníkových záznamů významného slovenského politika Karola Sidora. První díl *Denníky 1930–1939* pojednává, jak vyplývá již z názvu, o době předválečné, druhý díl *Vatikánský denník I* zachycuje první rok Sidorova diplomatického působení v Římě u Svatého stolce (17. 6. 1939 – 11. 7. 1940) a třetí díl *Vatikánský denník II* popisuje další rok a půl (12. 7. 1940 – 31. 12. 1941). Všechny tři díly z rukopisů přepsal, úvodním slovem a četnými poznámkami doplnil František Vnuk, na svůj věk stále neobyčejně aktivní slovenský historik, dnes žijící v Austrálii. Vnukovy poznámky jsou skutečně vyčerpávající a editor se snaží ke každému ze záplavy jmen v Sidorových denících doplnit základní údaje. Čtenář deníků tak nemusí mít obavy, že by se ocitl bez orientace. F. Vnukovi patří hlavní dík za to, že se tyto deníky mohou dostat k širšímu okruhu čtenářů. Zásahu má samozřejmě i vedení ÚPN Bratislava v čele s Ivanem Petranským, které se v edici Memoáre rozhodlo před několika lety zpřístupňovat veřejnosti paměti a deníky různých slovenských osobností.

Karol Sidor byl bezesporu významnou slovenskou osobností. Žil jen necelých 53 let (1901–1953), ale během svého života se podílel na mnoha klíčových událostech dějin Slovenska první poloviny dvacátého století. Téměř po celé období první československé republiky aktivně pracoval v řadách HSĽS, kde se brzy stal jedním z nejbližších spolu-

pracovníků Andreje Hlinky. V době druhé republiky se stal členem pražské ústřední vlády a v březnu 1939 krátce předsedou slovenské autonomní vlády. Protože odmítl naplňovat nacistický scénář konce ČSR, upadl v nemilost Berlína a musel odejít z popředí slovenského politického dění. Od června 1939 byl slovenským vyslancem v Římě u Sv. Stolce. Na tomto místě oficiálně působil až do května 1945. I pak v Římě zůstal a stal se přední osobností slovenského exilu. Nejprve spíše v zákulisí, od jara 1948 již otevřeně vedl jednu větev slovenské politické emigrace. V lednu 1950 přesídlil do Kanady, kde 20. 10. 1953 předčasně zemřel.

Texty Karola Sidora jsou hlavně jeho bezprostředním záznamem událostí. Často popisují i čistě osobní, rodinné záležitosti (část těchto záznamů byla vydavatelem vynechána). Ale velmi často Sidor popisuje dění ze zákulisí politiky, z oblasti, ve které se neustále pohyboval. Je nutno přiznat, že při čtení jeho deníků může čtenáře chvílemi napadnout myšlenka o špinavosti politiky, intrikánství a neustálých vnitřních pŕtkách a osobních rozepřích uvnitř všech hnutí a stran. Sidorovy zápisky nevrhají příliš lichotivé světlo na zákulisí politiky HSĽS či pak celého slovenského státu po roce 1939. Nevrhají též příliš lichotivé světlo na Jozefa Tisa, který byl Sidorovým sokem v rámci HSĽS. Z mnohých pasáží Sidorova textu čiší osobní nevráživost vůči J. Tisovi a lidem kolem něj, čiší z nich i zklamání nad odstavením ze slovenské politiky od jara 1939. Z těchto důvodů je nutno k některým částem deníků přistupovat s odstupem, protože autor se mohl v zápalu osobních citů a pohnutek dopustit špatného hodnocení situace či dokonce jejího zkreslování. To je ovšem osud všech pamětí a deníků. Přes uvedené výhrady jsou Sidorovy deníky velkým přínosem pro historiky i veřejnost zájímající se o dané historické období. Lze jen doufat, že ÚPN Bratislava bude ve vydávání

---

deníků pokračovat, protože samozřejmě prosincem 1941 Sidorovo psaní neskončilo, ale pokračovalo až do konce války i po ní.

◆ Petr Kubík